

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ»

¹Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розкрито економічний зміст та значення кредитоспроможності як визначального критерію фінансових можливостей та надійності підприємств.

Ключові слова: кредитоспроможність, кредит, позичальник, кредитор, кредитний ризик.

Abstract

The economic content and importance of creditworthiness as a determining criterion of financial capabilities and reliability of enterprises are disclosed.

Keywords: creditworthiness, credit, borrower, lender, credit risk.

Вступ

В умовах ринкових відносин для забезпечення ефективної економічної діяльності підприємства необхідно мати достатньо власних фінансових ресурсів чи залучених із різних джерел позикових засобів, що дозволить суб'єкту господарювання оперативно вирішувати виробничі завдання в умовах конкурентної боротьби. Отримувати прибуток та вести рентабельну діяльність. Усе це зрештою підвищує вартість самого підприємства та забезпечує його інвестиційну привабливість.

Дослідженню економічного змісту кредитоспроможності проблем управління нею присвячено багато наукових праць зарубіжних та вітчизняних учених, зокрема: Л. Л. Гриценко, І. М. Боярко, В. Л. Лиштван, В. Д. Лагутін, Н. Г. Горицкая, С. М. Онисько, П. М. Марич, Л. О. Примостка, Н. І. Версаль, Т. В. Дорошенко та інші. Однак, проблема ефективного управління кредитоспроможністю підприємства завжди актуальна, оскільки економіка постійно розвивається, глобалізується, змінюється внутрішнє економічне середовище країни. Ці та інші чинники зумовлюють необхідність удосконалення управління кредитоспроможністю підприємств, а це потребує подальшого дослідження цієї проблеми.

Метою статті є дослідження сутності кредитоспроможності та її ролі у кредитних відносинах між банківськими установами і суб'єктами господарювання.

Виклад основних результатів дослідження

Кредит як одна із форм залучення фінансових ресурсів проявляє свою ефективність лише у стійких, кредитоспроможних підприємствах. Адже кредитування підприємств комерційними банками завжди пов'язане з кредитними ризиками, які зумовлюють посилення вимог до оперативності прийняття кредитними організаціями рішень про надання позик. У зв'язку з цим виникає необхідність розробки і впровадження удосконалених методик, що дозволяють достовірно оцінити рівень кредитної платоспроможності підприємства, зокрема й із урахуванням галузевих особливостей його діяльності. Разом з тим, для більшості банків поєднання оперативності і якості оцінки кредитних ризиків на практиці є складним завданням [1].

У ринковій економіці кредитоспроможність підприємств відіграє ключову роль у кредитних відносинах між банківськими установами і суб'єктами господарювання. Оцінювання кредитоспроможності дозволяє кредитним установам зменшити кредитний ризик, а підприємствам-позичальникам контролювати свій фінансовий стан та реально оцінювати власні можливості отримання кредитних ресурсів.

Під кредитоспроможністю позичальника вчені розуміють його спроможність повністю і в строк розрахуватися за своїми борговими зобов'язаннями [2, с.183; 3, с.287]. Кредитоспроможність – це також система умов, що визначають спроможність підприємства залучати позиковий капітал і повертати його в повному обсязі у передбачені строки [4, с. 161]. Кредитоспроможність визначають і як спроможність компанії або приватної особи залучати позиковий капітал і в майбутньому належним чином обслуговувати свій борг [5, с. 230], чи як наявність передумов для отримання кредиту, що підтверджують спроможність повернути його [5, с.109]. Автор Примостка Л. О. визначає

кредитоспроможність позичальника як здатність юридичної чи фізичної особи повністю і в зазначені терміни виконати всі умови кредитної угоди [6]. На думку Версаль Н. І. та Дорошенко Т. В., кредитоспроможність – це здатність позичальника в повному обсязі й у визначений кредитною угодою термін розрахуватися за своїми борговими зобов'язаннями [7].

Як бачимо, з усіх наведених вище визначеннях кредитоспроможності йдеться насамперед про спроможність позичальника повністю і визначений кредитною угодою термін розрахуватися за своїми борговими зобов'язаннями. Такими, на наш погляд, є головні передумови, які належать найважливіших аспектів кредитоспроможності підприємства, що дозволять йому розраховувати на отримання кредиту. Окрім цього, при визначенні банком кредитоспроможності позичальника зазвичай беруться до уваги й інші чинники, зокрема такі як дієздатність та правоздатність підприємства-позичальника для здійснення кредитної операції та репутація позичальника банківських кредитних ресурсів.

Висновок

Отже, кредитоспроможність треба аналізувати як позиції позичальника (коли спроможність розрахуватися за своїми борговими зобов'язаннями визначається системою економічних показників), так із позиції кредитора (коли розмір допустимого кредиту визначається рівнем кредитоспроможності позичальника). Але основним критерієм у формуванні кредитних відносин між кредитором і клієнтом є кредитоспроможність позичальника. Саме оцінка кредитоспроможності, яку визначають комерційні банки для кожного позичальника, є необхідною умовою підписання кредитної угоди.

Список використаної літератури:

1. Гриценко Л. Л. Комплексна експрес-методика оцінки кредитоспроможності підприємств з урахуванням приналежності до виду економічної діяльності / Л. Л. Гриценко, І. М. Боярко, В. Л. Лиштван // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – №7(109). – С.206-214.
2. Лагутін В. Д. Кредитування: теорія і практика: навч. посіб. / В. Д. Лагутін. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000. – 215 с.
3. Галасюк В. Оцінка кредитоспроможності позичальників: що оцінюємо? / В. Галасюк, В. Галасюк // Вісник НБУ. – травень. – 2001. С.54-56.
4. Горицкая Н. Г. Бухгалтерский учет и финансовый анализ: практическое пособие / Н. Г. Горицкая. – К.: ООО Редакция газеты «Бухгалтерия. Налоги. Бизнес», 2001. – 288 с.
5. Онисько С. М. Фінанси підприємств. Підручник для студентів вищих закладів освіти / С. М. Онисько, П. М. Марич. – Львів: «Магнолія Плюс», 2004. – 367 с.
6. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент банку: навч. посіб. / Л. О. Примостка. - К.: КНЕУ, 1999. – 280 с.
7. Версаль Н. І. Теорія кредиту: навч. посіб. / Н. І. Версаль, Т. В. Дорошенко. - К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 483 с.

Косюк Богдан Олександрович – студент групи МФК-16б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: kosyukb@gmail.com

Науковий керівник: Зянько Віталій Володимирович – доктор економічних наук, професор кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: fk.zank@gmail.com

Kosiuk Bohdan A. – student, faculty of management and informational security, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa., e-mail: kosyukb@gmail.com

Supervisor: Zianko Vitalii V. – doctor of economics, Professor, Head of the Department of Finance and innovative management, Vinnitsia National Technical University, Vinnitsia, e-mail: fk.zank@gmail.com